

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАТЕЛНИЯ КОДЕКС

(обн., ДВ, бр. 26 от 1968 г.; попр., бр. 29 от 1968 г.; изм., бр. 92 от 1969 г., бр. 26 и 27 от 1973 г., бр. 89 от 1974 г., бр. 95 от 1975 г., бр. 3 от 1977 г., бр. 54 от 1978 г., бр. 89 от 1979 г., бр. 28 от 1

982 г.; попр., бр. 31 от 1982 г.; изм., бр. 44 от 1984 г., бр. 41 и 79 от 1985 г.; попр., бр. 80 от 1985 г.; изм., бр. 89 от 1986 г.; попр., бр. 90 от 1986 г.; изм., бр. 37, 91 и 99 от 1989 г., бр. 10, 31 и 81 от 1990 г., бр. 1 и 86 от 1991 г.; попр., бр. 90 от 1991 г.; изм., бр. 105 от 1991 г., бр. 54 от 1992 г., бр. 10 от 1993 г., бр. 50 от 1995 г.; Решение № 19 на Конституционния съд от 1995 г. – бр. 97 от 1995 г.; изм., бр. 102 от 1995 г., бр. 107 от 1996 г., бр. 62 и 85 от 1997 г.; Решение № 19 на Конституционния съд от 1997 г. – бр. 120 от 1997 г.; изм., бр. 83, 85, 132, 133 и 153 от 1998 г., бр. 7, 51 и 81 от 1999 г., бр. 21 и 51 от 2000 г.; Решение № 14 на Конституционния съд от 2000 г. – бр. 98 от 2000 г.; изм., бр. 41 и 101 от 2001 г., бр. 45 и 92 от 2002 г., бр. 26 и 103 от 2004 г., бр. 24, 43, 76, 86 и 88 от 2005 г., бр. 59, 75 и 102 от 2006 г., бр. 38, 57, 64, 85, 89 и 94 от 2007 г., бр. 19, 67 и 102 от 2008 г., бр. 12, 23, 27, 32, 47, 80, 93 и 102 от 2009 г., бр. 26 и 32 от 2010 г., бр. 33 и 60 от 2011 г., бр. 19, 20 и 60 от 2012 г., бр. 17, 61 и 84 от 2013 г., бр. 19, 53 и 107 от 2014 г., бр. 14, 24, 41, 74, 79 и 102 от 2015 г., бр. 32 и 47 от 2016 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 2016 г. – бр. 83 от 2016 г.; изм., бр. 95 от 2016 г., бр. 13, 54, 85 и 101 от 2017 г.)

§ 1. В чл. 53 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, буква „а“ се създава изречение второ: „Когато вещите липсват или са отчуждени, присъжда се тяхната равностойност.“

2. В ал. 2 буква „б“ се изменя така:

„б) пряката и/или косвена облага, придобити чрез престъплението, ако не подлежат на връщане или възстановяване. Когато облагата липсва или е отчуждена, присъжда се нейната равностойност.

3. Създават се ал. 3 и 4:

„(3) По смисъла на ал. 2, буква „б“:

1. пряка облага е всяка икономическа полза, придобита пряко чрез престъпление;

2. косвена облага е придобитото в резултат на разпореждане с пряката облага, както и всяко последващо инвестиране или преобразуване на пряката облага, включително когато е била изцяло или частично преобразувана или превърната в друго имущество, или когато е била смесена с имущество, придобито от законни източници, до стойността, на която се оценява включената пряка облага.

„(4) Публичните вземания за равностойност на вещи, отнети в полза на държавата или за отнемане на парични средства в полза на държавата, се погасяват с изтичането на 5-годишен давностен срок, считано от деня, в който е изтекъл срокът за изтърпяване на наложеното наказание лишаване от свобода. С изтичането на 10-годишен давностен срок, считано от деня, в който е изтекъл срокът за изтърпяване на наложеното наказание лишаване от свобода, задълженията се погасяват, независимо от спирането или прекъсването на давността.“

§ 2. В чл. 195 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създава т. 12:

„12. ако предмет на кражбата е моторно превозно средство.“

2. В ал. 5 думите „точки 3 и 4“ се заменят с „точки 3, 4 и 12“.

§ 3. В чл. 346б думите „или с глоба до три хиляди лева“ се заличават.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 4. Този закон въвежда изискванията на:

1. Директива № 2014/42/ЕС на Европейския парламент и на Съвета за обезпечаване и конфискация на средства и облаги от престъпна дейност в Европейския съюз (ОВ, L 127/39 от 29 април 2014 г.).

2. Директива 2013/48/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2013 година относно правото на достъп до адвокат в наказателното производство и в производството по европейска заповед за арест и относно правото на уведомяване на трето лице при задържане и на осъществяване на връзка с трети лица и консулски органи през периода на задържане (ОВ L 294 от 6 ноември 2013 г.). Обединеното кралство, Ирландия и Дания не са обвързани от директивата и от нейното прилагане.

§ 5. Статистическите данни по чл. 11 от Директива № 2014/42/ЕС на Европейския парламент и на Съвета за обезпечаване и конфискация на средства и облаги от престъпна дейност в Европейския съюз (ОВ, L 127/39 от 29 април 2014 г.) се предоставят на Европейската комисия от Националния статистически институт.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 6. В Наказателно-процесуалния кодекс (обн., ДВ, бр. 86 от 2005 г.; изм., бр. 46 и 109 от 2007 г., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 12, 27, 32 и 33 от 2009 г., бр. 15, 32 и 101 от 2010 г., бр. 13, 33, 60, 61 и 93 от 2011 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 93 от 2011 г.; изм., бр. 19, 20, 25 и 60 от 2012 г., бр. 17, 52, 70 и 71 от 2013 г., бр. 21 от 2014 г., бр. 14, 24, 41, 42, 60, 74 и 79 от 2015 г., бр. 32, 39, 62, 81 и 95 от 2016 г., бр. 13, 63 и 101 от 2017 г., бр. 7 от 2018 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 55:

а) създава се нова ал. 2:

„(2) Обвиняемият има право да му бъде предоставена обща информация, улесняваща неговия избор на защитник. Той има право свободно да осъществява връзка със защитника си, да се среща насаме с него, да получава съвети и друга правна помощ, включително преди започване и по време на провеждане на разпита и на всяко друго процесуално действие с участие на обвиняемия.“

б) досегашните ал. 2 и 3 стават ал. 3 и 4.

2. В чл. 63:

а) алинея 7 се изменя така:

„(7) За задържането под стража, както и за задържането на основание чл. 64, ал. 2, по искане на обвиняемия, незабавно се уведомява поне едно посочено от него лице.“

б) създава се нова ал. 8:

„(8) Когато задържаният е чужд гражданин, по негово искане незабавно се уведомяват консулските органи на държавата, чийто гражданин е задържаният, чрез Министерство на външните работи. Ако задържаният е гражданин на две или повече държави, той може да избере консулските органи на коя държава да бъдат уведомени за задържането му и с които желае да осъществи връзка.“

в) създават се ал. 9 - 11:

„(9) Когато е налице неотложна необходимост да се предотврати настъпването на тежки неблагоприятни последици за живота, свободата или физическата неприкосновеност на лице или за да се предотврати ситуация, при която наказателното производство би могло да бъде сериозно възпрепятствано, уведомяването по ал. 7 по отношение на конкретно лице може да бъде отложено за срок до 48 часа.

(10) Решението по ал. 9 се взема от прокурора на досъдебното производство, който се произнася с мотивирано постановление. Постановлението подлежи на обжалване от обвиняемия или неговия защитник пред съответния първоинстанционен съд.

(11) Съдът незабавно разглежда жалбата еднолично в закрито съдебно заседание и се произнася с определение. Определението на съда е окончателно.“

г) досегашната ал. 8 става ал. 12.

4. Създава се чл. 72а:

„Управление на обезпечено имущество

„Чл. 72а. Имуществото, обезпечено по реда на чл. 72 с цел конфискация или отнемане на вещи в полза на държавата, се управлява и пази по реда Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество.“

5. В чл. 96, ал. 1 се създават изречения второ и трето: „На обвиняемия се разясняват последиците от отказа от защитник. Разяснението, както и обстоятелствата, при които обвиняемият се отказва от защитник, се отразяват в протокола за съответното процесуално действие или в отделен протокол. Обвиняемият има право във всеки момент на производството да оттегли отказа си от защитник.“

6. В чл. 395а, ал. 1 и 2 думите „чл. 55, ал. 3“ се заменят с „чл. 55, ал. 4“.

§ 7. В Закона за екстрадицията и Европейската заповед за арест (обн., ДВ, бр. 46 от 2005 г., изм. и доп. бр. 86 от 2005 г., бр. 52 от 2008 г., бр. 49 от 2010 г., бр. 55 от 2011 г. и бр. 53 от 2014 г.) в чл. 43 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създават се нова ал. 5 и ал. 6:

„(5) Съдът уведомява исканото лице за правото му на защитник в издаващата държава членка, който да подпомага защитника в Република България чрез информация и съвети. Ако лицето заяви, че желае да упражни това право, съдът незабавно уведомява за това компетентния орган на издаващата държава членка.

(6) Правото на лицето по предходната алинея не засяга сроковете по чл. 45, ал. 3 и чл. 48, ал. 3, съгласно които съдът решава дали лицето да бъде предадено.“

2. Досегашната ал. 5 става ал. 7.

3. В чл. 58:

а) досегашният текст става ал. 1.

б) създава се ал. 2:

„(2) Ако исканото лице е заявило пред компетентния орган на изпълняващата държава, че желае да упражни правото си на защитник в Република България като издаваща държава, който да подпомага защитника му в изпълняващата държава чрез информация и съвети, и издаващият орган по чл. 56, ал. 1 е бил уведомен за това от компетентния орган на изпълняващата държава, той предоставя на исканото лице необходимата информация, която да го улесни в назначаването на защитник в Република България и му назначава защитник, ако той не е упълномощил такъв.“

§ 8. В Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (обн., ДВ, бр. 25 от 2009 г.; изм., бр. 74 и 82 от 2009 г., бр. 32 и 73 от 2010 г., бр. 81 от 2011 г., бр. 103 от 2012 г., бр. 15 и 68 от 2013 г., бр. 53 от 2014 г., бр. 42 и 79 от 2015 г., бр. 32 и 81 от 2016 г., бр. 13 и 63 от 2017 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 183:

а) създава се нова ал. 4:

„(4) Когато наред с наказанието лишаване от свобода е постановено отнемане в полза на държавата по чл. 53, ал. 1 и 2 от Наказателния кодекс, Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ уведомява териториалната дирекция на Националната агенция за приходите по постоянен адрес на лишения от свобода за датата, от която същият ще бъде освободен от местата за лишаване от свобода.“

б) досегашната ал. 4 става ал. 5.

2. В чл. 243, ал. 3 се създава изречение второ: „Ако са граждани на две или повече държави, те могат да изберат консулските органи на коя държава да бъдат уведомени за задържането им и с които желаят да осъществят контакт.“

§ 9. В Закона за Министерството на вътрешните работи (обн., ДВ, бр. 53 от 2014 г.; изм., бр. 98 и 107 от 2014 г., бр. 14, 24, 56 и 61 от 2015 г., бр. 81, 97, 98 и 103 от 2016 г., бр. 13 от 2017 г.; Решение № 4 на Конституционния съд от 2017 г. – бр. 26 от 2017 г.; изм., бр. 58, 97 и 103 от 2017 г. и бр. 7 и 10 от 2018 г.) се правят следните допълнения:

1. В чл. 72, ал. 5 след думата „защитник“ се поставя запетая и се добавя „като на задържания се разяснява и правото на отказ от защитник и последиците от него, както и правото му да откаже да дава обяснения, когато задържането е на основание ал. 1, т. 1;“

2. В чл. 74, ал. 2, т. 6, буква „д“ след думите „в случай че не е български гражданин“ се поставя запетая и се добавя „както и по негово искане незабавно се уведомяват консулските органи на държавата, чийто гражданин е задържаният, чрез Министерство на външните работи; ако задържаният е гражданин на две или повече държави, той може да избере консулските органи на коя държава да бъдат уведомени за задържането му и с които желае да осъществи връзка;“.

§ 10. В Закона за митниците (обн., ДВ, бр. 15 от 1998 г.; изм., бр. 89 и 153 от 1998 г., бр. 30 и 83 от 1999 г., бр. 63 от 2000 г., бр. 110 от 2001 г., бр. 76 от 2002 г., бр. 37 и 95 от 2003 г., бр. 38 от 2004 г., бр. 45, 86, 91 и 105 от 2005 г., бр. 30 и 105 от 2006 г., бр. 59 и 109 от 2007 г., бр. 28, 43 и 106 от 2008 г., бр. 12, 32, 42, 44 и 95 от 2009 г., бр. 54, 55, 73 и 94 от 2010 г., бр. 82 от 2011 г., бр. 38 и 54 от 2012 г., бр. 15 и 66 от 2013 г., бр. 98 от 2014 г., бр. 42 и 60 от 2015 г., бр. 58, 75 и 98 от 2016 г., бр. 99, 103 от 2017 г., бр. 24 от 2018 г.) в чл. 16а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 5 се създават изречения второ и трето: „Митническите органи са длъжни да разяснят на задържания правото на отказ от защитник и последиците от него, както и правото му да откаже да дава обяснения. За отказа от защитник и обстоятелствата, при които е направен, се съставя протокол.“

2. Създава се нова ал. 8:

„(8) Когато задържаният е чужд гражданин, по негово искане незабавно се уведомяват консулските органи на държавата, чийто гражданин е задържаният, чрез Министерство на външните работи. Ако задържаният е гражданин на две или повече държави, той може да избере консулските органи на коя държава да бъдат уведомени за задържането му и с които желае да осъществи връзка“.

3. Досегашните ал. 8, 9, 10 и 11 стават съответно ал. 9, 10, 11 и 12.

§ 11. В Закона за военната полиция (обн., ДВ, бр. 48 от 2011 г.; изм., бр. 33 и 77 от 2012 г., бр. 15 от 2013 г., бр. 53 от 2014 г. и бр. 86 от 2016 г.) чл. 13, ал. 2 се изменя така: „(2) От момента на задържането си лицата имат право на защитник, като на задържания се разяснява и правото на отказ от защитник и последиците от него, както и правото му да откаже да дава обяснения, когато задържането е на основание ал. 1, т. 1, незабавно да се информират за основанията за задържането им на разбираем за тях език, да обжалват пред съда законността на задържането си, като съдът се произнася по жалбата незабавно. Когато задържаният е чужд гражданин, по негово искане незабавно се уведомяват консулските органи на държавата, чийто гражданин е задържаният, чрез Министерство на външните работи. Ако задържаният е гражданин на две или повече държави, той може да избере консулските органи на коя държава да бъдат уведомени за задържането му и с които желае да осъществи връзка.“

§ 12. В Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“ (обн., ДВ, бр. 109 от 2007 г.; изм., бр. 69 и 94 от 2008 г., бр. 22, 35, 42, 82 и 93 от 2009 г., бр. 16, 80 и 97 от 2010 г., бр. 9 и 100 от 2011 г., бр. 38 от 2012 г., бр. 15, 30, 52, 65 и 71 от 2013 г., бр. 53 от 2014 г., бр. 14, 24 и 61 от 2015 г. и бр. 15, 101, 103 и 105 от 2016 г., бр. 103 от 2017 г., бр. 7 и 27 от 2018 г.) в чл. 124б се правят следните допълнения:

1. В ал. 2, буква „д“ след думите „в случай че не е български гражданин“ се поставя запетая и се добавя „както и по негово искане незабавно се уведомяват

консулските органи на държавата, чийто гражданин е задържаният, чрез Министерство на външните работи; ако задържаният е гражданин на две или повече държави, той може да избере консулските органи на коя държава да бъдат уведомени за задържането му и с които желае да осъществи връзка;“.

2. В ал. 8 след думата „защитник“ се поставя запетая и се добавя „като се разяснява и правото на отказ от защитник и последиците от него, както и правото му да откаже да дава обяснения;“

§ 13. Параграф 6 не се прилага за неприключените до влизането в сила на този закон наказателни производства, които се довършват по досегашния ред.

§ 14. Параграф 7 не се прилага за неприключените до влизането в сила на този закон процедури по Закона за екстрадицията и Европейската заповед за арест, които се довършват по досегашния ред.

§ 15. Параграфи 9-12 не се прилагат за заварените случаи на задържане на лица за срок до 24 часа по Закона за Министерството на вътрешните работи, Закона за митниците, Закона за военната полиция и Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“.